

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 33.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben, Kedben Octobernek 21-dik napján
1800-ik esztendőben.*

B e t s.

A' Palatinus ő Fő Hertzegsége, *Schönbrunból*
útját tegnap reggel *Buda* felé vette.

B u d a.

Ő Csaszari Királyi Felsége, Ansbairi választott Püspök és a' F. Udvari Magyar Cancelláriánál valóságos Udvari Referens Consiliarius Szent-Király-Szabadgyai Méltóságos *Rosos Pál* Ur ő Nagyságát a' Szentséges Meg-váltóról nevezetű *kapornaki* Apátursággal méltóztatott kegyelmesen meg-ajándékozni.

K k

Frantzia Ország.

Három Frantzia Frégátok már jó ideje hogy alkalmatlankodnak az Anglus és Portugallus kereskedő hajóknak a' *Déli Amerikai* partok körül, nevezetesen az *Amazonok folyóvize* torkánál; már azonn voltak, hogy öfzve gyülytött ragado-mányaikkal Frantzia Országba haza evezzenek; hanem az Anglusoktól meg-előztettek. Vagy 6 Anglus Linea hajók t. i. és néhány Frégátok oda küldettettek, a' melyek a' Frantzia Frégátokat meg-támodták, kettőt közülök hat oráig tartott heves tsatázás után elfogtanak, és csak a' harmadiknak vólt az a' szerentséje, hogy el-fuadhatott, és Frantzia Országba a' *Rocheforti* kikötő helybe haza evezhetett. Az el fogattatottaknak neveik *Contraband* és *Wedge* ibannak pedig, a' mely haza érkezett, *Franchise*.

A' *Strasburgi* nagy templomot, melynek környülállásairól a' minap emlékezetet tettünk vala, az Országlótzék vizsgálta adatta a' Catholicusoknak. A' *Decas* és egyéb nemzeti innepi ceremóniák, a' városházának egyik nagy palotájában fognak ennekutánna véghez menni. — *Strasburgból* írják, hogy azok az Emigránsok, a' kik az 1793-dik esztendőben a' *Weisenburgi*, *Zaberni*, és *Strasburgi* vidékekről ki vándoroltanak, és a' kiknek számok 30 ezerre tétetk, az Emigránsok' laistromából ki-töröltetni, hazájokba vizsgálá botsátatni, és jószágaikba vizsgálá helyheztedődni fognának.

A' *Cherburgi* kikötőhelyből az a' hír érkezett Párisba; hogy az Anglusok, *Fontenay* tájjann, Sept. 11 dikére viradó éjjel, a' Frantzia partra való ki-szállást meg próbálták légyen: hanem, 60 el-esett és sebbe esett emberekből álló vesz-tessel ismét hajóra ülni kéntelenítették; nevezetesen egy ágyú, a' melyet a' Frantziák a' part mellé vontzóltanak vólt, és golyobissok nem lévén, kövekkel lövöldöztek belölle, leg jobb szol-gálatott tett.

Azok között a' pohar-el-köszönések között, a' melyeket az első Consúl, a' Frantzia újj elz-tendei vedégség' álkalmatosságával az asztal kö-rül ülök között elő mondott, meg jegyzették ne-vezetefen, hogy egy versben, 19 újj Depárta-mentomokért, t. i. a' Belgiumiakért, a' bal Ré-nusiakért, etc, kívánta, hogy igyanak a' ven-dégek.

Hogy *Máltha* már a' Frantziáktól az Anglu-soknak, Capitulatzió által, bizonyoson által ada-tott, a' *Párisi Moniteur* is írja, a' ki egyfzersmind a' 18 Czikkelyekből álló Capitulatziót is már maga ki-hirdette, ilyen szavakkal: —

„Az egy felől a' *Máltha* és *Goze* szigeteik' Komendansa, Divisions - Generál *Vaubois*, és a' kikötő *Contre - Admirál Villeneuve*, más rélzről pe-dig a' *Britannus* és szövetséges seregek' vezére Generálmajor *Pigot*, és a' *Máltha* előtt álló *Britannus* és szövetséges hajós seregek' vezére *Martin* Kapitány között kötött Capitulatziónak czikkelyei:

1) *Czikkely*. A' Frantzia örző sereg *Málthá*-ból és minden hozzá tartozó erősségekből, egész hadi parádéval, az az, dob szóval, lobogó zászlókkal, égő kanótzokkal, két 4 fontos ágyuval, azokhoz tartozó ágyuzókkal és munitziós ládá-val, ki jön, hogy egy meghatározott naponn és orában, hajókra szállittódván, *Marsiliá*ba el vi-tetődjön. A' tengeri, katona és polgári tisztek, mind azokkal együtt, a' kik az ök olztályaikhoz tartoznak, hasonló képpen a' *Touloni* kikötő hely-be által szállittódnak. — *Felelet*. Az örző sereg-nek a' kívánt hadi parádé meg-e-gedtetik: ha-nem, mivel az ő egyfzeriben való el szállittódá-sok lehetlen, tehát az, ilyen rendel fog meg-esni: Mihelyest a' Capitulatzió aláírás által meg-erős-sittetik, a' *Ricasoli* és *Tigné* nevü erősségek a' *Britannus* seregeknek azonnal által adódnak, s-ezeknek hajóik ugyanakkór a' kikötőhelybe is.

bé-botsáttatnak. Az úgy nevezett *nemzeti* kaput, egy egyenlő számból álló Frantzia és Anglus ör-ző sereg fogja al-foglalva tartani, mind addig, míg a' hojók, az előző el-indulandó Frantzia tso-pórtnak fel-vételére, készen lesznek; ekkór az egész ör-ző sereg ki-maschérozik hadi parádéval a' tenger partig, és ott fegyverét le-tévén, egy réze azonnal hajóra ül; azok a' tsoportok pe-dig, a' melyek az első alkalmatossággal fel nem térnek, *Manuel* szigetét és erősségét fogják el fog-lalni, a' hol fegyveres strázsáik lesznek, hogy a' falukra egy ember is közzülök ki ne széledezhes-sen. Az ör-ző sereg, hadi fogságban lenni tar-tatik, és a' Britanniai Kir. Felség ellen mind addig nem szolgálhat, valameddig ki nem tserél-tetik, a' melyet az ő tiszteik parolájokra fel-fogad-ni tartoznak. Minden agyuzó kézületek, muni-tziók, magazinumok, közönséges jegyző könyvek, és papirossak, azon tiszteknek általadódnak, a' kik e' végre ki neveztetni fognak.

2) *Czik*. Brigaderos General *Chenez* a' vár-Komendáns, és *Dhennzel* agyuzó és iuozsiner Brigadéros, a' szározonn és kajókonn lévő min-den tisztek, katonák, és hozzájuk tartozók, to-vábbá *Gays Alphonsus Péter* nevü hazafii, Siriai és Palestinai vólt. Frantzia közönsé-ges Bízto, a' ki most történetből Málhában tartózkodik, minden féle polgári hivatal béli személyekkel 's-kozzájuk tartozókkal együtt, ma-gokkal el-vihetik minden fegyvereiket, izemélyes vagyonyaikat, és tulajdonnyaikat. — *Fel.* Meg-engedtetik: ki-vévén azokat a' fegyvereket, a' melyeket a' katonák az első czikkely szérént le-tenni tartoznak. A' kardjokat az altisztek is meg-tarthatják.

3) *Czik*. Az ör-ző sereghez tartozóknak len-ni gondóltatnak, akármely nemzet béliek légye-nek, mind azok, a' kik a' meg-szállásnak ideje alatt a' Respublika' szolgálatjában fegyvert visel-tenek. — *Fel.* Helybe hagyatik.

4) *Czik.* Az által-szállítottóság a' Britanniai Felség' költségén esik-meg. Minden katonák és tisztek az által-szállítottóságnak ideje alatt olyan portziót fognak kapni, a' milyen a' Frantzia regulák szerént kinek-kinek az ő hivatala szerént illik. Hasonló képpen a' polgári tisztek és egyéb személyek is, rangjok szerént valót. — *Fel.* Helybe hagyatik: de csak az Anglusok' tengeri regulájik szerént, a' melyek mindeneknek, akár-mely rangnak légyenek, egy forma portziót hataroz minden külömbség nélkül.

5) *Czik.* A' Generálisoknak 's-minden katonára és polgári, tengeren és szárazon való tiszteknek, az ő bágizsiájok és, papirossaik' el-szállítására, valamint szintén *Gays* polgárnak is, szükséges hajók adattassanak. Az ő vagyonaik és írásaik, semmi meg vizsgáltság alá ne vettessenek, fogadást tévén a' Generálisok a' felől, hogy az ő tulajdonaik között, semmi más, közönséges vagy magános tulajdon, nem fog találatni. — *Fel.* Helybe hagyatik.

6) *Czik.* A' Respublikának minden itt lévő hajói, a' melyek a' tengert ki állhatják, az örző sereggel együtt, el evezhetnek innét Frantzia Országának valamelyik kikötőhelye felé, az után, hogy ezeknek is a' meg kívántató útra való kiadatott. *Fel.* Ez nem engedtetik meg.

7 Az el szállítottóható betegek, az örző sereggel együtt evezzenek-el, és eleség, orvosság, orvosi és kéz orvosi szerek, adattassanak nekik az útra. Azokkal, a' kik el nem szállítottóhatnak, illendő bánás légyen; a' fő vezér egy Frantzia orvost és kéz-orvost hágy hátra Málthában az ő Ízolgáltatjokra: szállások, meg-gyugyulások után ingyen adódjanak nekik, és mi-helyest lehetséges lészén, ők is olyan módon küldődjenek hazájokba vizszá, mint az örző sereg. *Málthát* az Anglus Generális Urak' törvénye sége és emberiség: alá ajánlják a' Frantzia vezérek. — *Fel.* Helybe hagyatik.

8) *Czik*. Semmi féle személyek, akármely nemzet béliek legyenek, ne háborgatódhassanak a' magok politikai vélekedéseikért, sem semmi tselekedeteikért, a' melyeket az ólta körvettek el, a' mi ólta *Máltha* a' Frantzia kormányfzék alatt vagyon. Különösön illesse pedig ez a' határozás egész szélessége szerént azokat, a' kik fegyvert viseltek avagy polgári, vagy katonai szolgálatot tettek: ezek sem vizsgálás alá ne vonattathassanak, sem a' magok viseleteikért ne üldözöttethessenek. — *Fel.* Ugy látszik, hogy ez a' *Czik*kely nem tartozik a' katonai kormányozás alá: azonban mind azok a' lakosok a' kik itthon maradni kívánnak, és a' kiknek az itthon való maradás meg-engedődik, bizonyosok lehetnek a' felől, hogy igazságosan és embiriséggel fognak velük banni, s a' törvények által oltalmaztatni fognak.

(*A' többi mázfzör következik.*)

Több mint 13000 ágyut találtak az Anglusok *Máltha* vagy *Lavaletta* várában s a' külömbkülömb bástyákban. A' várnak meg-szállása és ostrom alatt való létele, 2 éltendeig és 5 napokig tartott; nagy álhatatosság kívántatott annak ki-állítására. A' várat meg-szállott Anglus katonák' száma a' szározonn utóljára valami 6000 emberre szaporodott vólt. Az utolsó tso-pórtot Gen. *Abercrombie* vitte oda *Minorca* szigetéről. Egy szóval a' sziget béli fegyveres lakosokat, és Neápolisi katonákat az Anglusokkal együve véve, valami 10 ezer emberre teszik az ostromlóknak erejét. A' Frantziák már tsak 4 ezerenn vóltak az erősségben, a' melyet tsak a' szároz felől ezen 10 ezer szövetségesekek ellen védelmezni kénítették. Az Anglusoknak meg-szűnés nélkül két Fregátjaik állottanak a' két kötő helyeknek szájak előtt, akármely sivatag idők vóltak légyen. A' Historiában alig van példája ezen dolognak (így ir a' Bétsi Udv. Német Ujjság). Már rég, hogy tsak szamar és öszvér

hussal élt a' Frantzia őrző sereg, a' melynek 50 krajtzáronn vette fontját. Utoljára a' matska és ürge hus is tsaknem tsemege vólt nékiek. Egy tyuknak 33 Forint vólt az érra, egy verő malatzot 50, és egy tojást, 20 krajtzáronn vettek. A' gabona' árra sémmit nem hágott a' Frantziáknak ott.létek alatt, minthogy oda való érkezésekkör temérdek magazinmokat (élés házakat) találtak ott.

A' *Málthá*bann vólt Frantzia sereg' fő vezése *Gen. V ubois*, mikór már látta vólna, hogy egyebet nintsen mit tenni, özfze hivatta minden allatta lévő Generálissait, Stáb és Fő tiszteit, 's a' Frantzia Republikának minden ott lévő Biztósait, a' kiknek elejebbe terjesztvén, hogy, az élet magazinmók már egy hónaptól fogva mind üressék, és már 12. napok mulva még tsak kenyere sem fog lenni az őrző seregnek: meg határozták, hogy az ő fő vezérjek már most az ellenséghez követeket küldhetz, és néki tisztesseges capitulátziót ajánlhat.

Hogy a' Frantzia őrző sereg *Málthá*ból, éppen a' capitulálás előtt egy heves ki-ütést tett vólna, ez éppen fundamentom nélkül való hír, minthogy az ostromlók a' *Lavalettei* erősségek ellen már minden felől oly erős sántzokat hánytanak vólt, hogy azokra ki ütni nem lett vólna a' Frantzia őrző seregnek tanátsos.

La-Valette várába Sept. 17-dikénn és 18-dikánn méntenek bé a' Neápolitanus és Anglus seregek. Az 1565-dik esztendőben Okt. 8-dikánn történt vólt ugyantsak, kogy a' *Törökök*, a' kik második *Soliman* Császár alatt az *Afrikai* Ragozó Státusoknak segedelmekre jötenek vólt, *Málthá*t oda hagyni kéntelemítették. Ők', azon esztendő Majussának 18 dikánn, szállották vólt meg *Málthá*t — 78 ezer ágyugolyobist lövöldöztenek vólt ki réa, 15 ezer katonát, és 3 ezer hajós legéat vesztettenek el, és már a' főbbik-erősségben is, a' melyet az akkori Nagy Mes-

ter *La-Valette* védelmezett, leg nagyobb inség volt, már három bástyák özfze lövöldöztetve voltak, és tsak egyedül a' nevezett nagy Mester tartóztatta az örző sereget a' várnak feladásától, a midön az *Algiriai* ostromló seregek' fő vezérét *Drogut* Genérált úgy meg tsapta a' vár' fokárúl egy inas egy nagy kövel, hogy néhány órák alatt ki múlt a' világból; a' mely történet azt tselekedte, hogy a' Török armáda Sept. 18-dikánn az ostromot oda hagyván, temérdek kárvallás után háza evezett *Máltha* alól. — Ez a' történet adta az alkalmatosságot arra, hogy a' *Málthai Rend* az után ezen várat, a' maga nagy bátorsággal és vitezséggel bíró Nagy Mesterének névéröl, *La-Valettának* nevezte.

Azok a' 17 *Andalusiai* vállogatott paripák a *Bourdeaux* Consúlhoz az első Consúlnak ajándékba küldött, már *Bourdeaux*hoz megérkeztenek. Négy és hat ezteendő között lévök. *Bourdeaux*tól fogva *Párisig* még egy egész hónapot fognak az útban el-tölteni, mivelhogy napjában tsak 4 mérföldet útnak, hogy igen erősen meg ne találjanak fáradni. Szép lovaknak írják lenni ezeket az ahoz-értök.

A' Belső Minister *Bonaparte Lucian*, nagy vendégséget adott Octob. 3-dikánn a' még akkor *Párisban* lévő *Départementális* követeknek. Szép mazsikát is tsináltatott nékiek, a' melyre a' *Párisi* minden nagyobb tehetségű muzsikusokat özfze gyűlytötte volt. Jelen voltak a' két Consúlok, *Cambuceres* és *Lebrün*, a' Ministerek, Státus Tanácsosok, etc. — Azt mondják, hogy az első Consúl ezen *Departementális* követek közül mindenikkel különösön beszélgetett légyen az ő *Párisban* való mulatások alatt, 's nevezetesen mindenektöl az ő *Deparatmentonjaikból* való Emigránsoknak környüállásairól, 's tulajdonságairól, tudakoztatott leg levealmatosakban.

Bonaparte Lajos, a' a' *Berlinbe* len érkezését így erősen szeretett a' hírság-írók, még

Octob. 4-dikenn *Morfontainban* azon vendégségben vólt, a' melyet *Bonaparte Jósef* a' Státus Tanácsos, a' Consúloknak adott ottan. A' vendégségen kívül fontos tanácskozást is tartottanak ezen alkalmatossággal a' Consúlok: 's-mint gyantani lehetett, még csak a' következőt éjjlzaka indúlt útnak *Bonaparte Lajos*, *Berlin* felé.

Jelen vóltak ezen a' fényes vendégségenn, a' melyet *Bonaparte Jósef* annak emlekezetére adott *Morfontainban*, hogy az Amerikai Respublikával való eg yésség már most helyre állott, a' három Consúlokön és ház népeikenn kívül, minden Ministerek, külső követségi tagok, a' Státus-Tanátsosok nagy számmal, és a' Meg-tartó Tanátsnak, Törvényhozó Gyűlésnek, 's a' Tribunátusnak Présessek, Chevezetesen pedig sok olyan különbkülömb személyek, a' kik hajdonában akármely titulus alatt az Amerikai Respublikánál valamely szolgálatban vóltanak, mint p. o. nevezetesen *Gen. Lafayette* is. Különösön ki-mutatni akarta *Bonaparte* ezen vendégségnek alkalmatosságával azt, hogy mely nagy hajlandósággal viseletessen a' Frantzia országlószék az Északi Amerikai Respublikához, és mely nagy örömet okozzon néki a' két Respublikáknak egymáshoz való közeledése. — (Az Északi Amerikai Respublikának Párisban lévő küldöttjeivel, Octob. 1 ső napján végzte-bé és irta-alá a' Frantzia országlószéktől ki-rendeltetett Commissió, a' melynek *Bonaparte Jósef* vólt a' Présesse, a' barátság és kereskedésbéli kötést). — Az azért addódtt *Morfontaini* nagy ebéd, 180 személyekre terített asztalnál, és három egymásmellett lévő nagy palotákban történt, a' mely palotáknak mindenike az innept ceremoniának tulajdonságához alkalmaztatott módon vólt fel-ékesítettve. A' bennek olvastató felül irások, vagy czim-irások (in-scriptiók) ezek vóltak: az elsőnek, *Salle de l'union* — a' másodiknak, *Salle de Washington* — a' harmadiknak *Salle de Franklin*. — Min-

denik fel vólt zöld levelekkel, virágokkal, és lámpósokkal ékesítette. —

Az első Consúl így közönte-el az első poharat: Azokért a' Frantziák' és Amériakaiak' lelkeikért, a' kik az ujj világ' függetlenségiért a' tsatázó mezőnn hóltanak meg! — *Cambaceres* Consúl ilyen el-közönést projectált: A' *Washington*' Successoraiért! — *Lebrün* Consúl a' következendőt javasolta: Amérikának az Északi Hatalmasságokkal legendő egyesülésiért, olyan czéllal, hogy a' tengerekenn való szabadság fenn-tartódhasson.

Az asztaltól való felkelést haladék nélkül egy tüzi mestereséges játék követte, a' mellyel hasonló-képpen ennek az Amériával való ujj kötésnek celebrátására vólt a' főbb tekintet. A' tűz-játék a' viz' partjann, és az ábrázolatok, szemmel az ebédli paloták felé állván, az ugyantsak ezenn a' vizenn lévő hídra vólt egy *obeliskus* készítette, és erre két olyan figurák helyhezetve, a' melyeknek egyike Frantzia országot, a' másika pedig ez Amériakai Respublikát ábrázolta, a' melyek egymás iránt barátságot és egyenességet esküdtenek a' szabadság oltárán, &c. A' kert is meg vólt világosítatva. A' tűz-játék után *concert* vólt.

A' következett naponn ketten az Amériakai követek közzül el-butstúztanak az első Consúltól, és a' magok hazájok felé Amériába, útnak indúltanak. Ezeknek neveik *Elsworth* és *Davie*. A' harmadik u. m. *Murray*, meg most feleséges-tül együtt *Párisban* maradt.

Strasburgból, Octob. 8-dikánn: — *Gen. Clarke*, már 5-dikben megérkezett vólt *Lüneville* várossába, a' hól a' Congressusnak mennél jobban lehető fogadtatására, minden féle kézületék tétettetnek. A' kastélyban találtató szabáknak és palotáknak hózfzok, szélek, és magosságok, ki-méretödvén, *Párisba* tudósítás tétetik róllók. A' régi utza-pádimentomok, a' melyek valámi mély-

köből lévén ki-rakattatva, a' szároz időkben a' izemnek igen ártalmás port okoztanak, mostan fel-szaggattatván, ujra pádimentomoztatnak, Bóltok állittatnak fel; éjjeli világosító eszfzözök helyheztetődnek a' szükséges helyekre, &c. — Kit rendelt legyen ki a' Frantzia országlószék ezen Congressusra, még bizonyosan nem tudatik —

Ide (t. i. *Strasburgba*) néhány levelek érkeztek ma *Párisból*, a' mellyek arról beszéllenek, hogy ott ismét egy ujj özfze-eszküvés tudódott legyen ki, a' mely a' mostani országlás formának felfordítására, az első Consúlnak meg öldök-lésére, &c. czélozott legyen. Az özfze esküvés fejeinek, ismét az úgy nevezett *Jákobinusokat* írják le, Ugyan/ kormátallversitgy Libary néhány ilyen fő Jákobinusok, mint *Felix le Pelletier*, *Rossignol*, — és mások, már árestálta-tódtak volna is. Némely levelek szerént tsak egy gyenge, mások szerént pedig három sebet kapott volna az első Consúl: 's tsakia' maga hitel felett való elme béli jelenvalóságának közöng-heti, hogy életben maradhatott."

Német Ország.

Gen. Augereau, minekelötte a' maga hadi szállásával *Achaffenburgból* vizszá indúlt volna, még előbb néhány Német Rendekkel, vagy pedig azoknak nálla lévő követjeikkel, mint nevezetesen a' *Solms* Házakkal is, békéséges és barátságos kötéseket tett.

A' *Solms Braunfelsi* Hertzeg, a' ki a' Prussus és Hafsus alkuba, a' melyet ezek *Báselben* még a' *Barthelémy*' kövétségének idejében kötötenek vólt a' Frantzia Respublikával, már bé vólt foglalva, és a' kivel a' Frantziák az ólta mind mint neutralissal ugy bántanak, most már nem maradhat tovább szabadon a' Frantzia hadi adóktól, és 100,000 Livrákból álló summát tartozik, eröl-

tetett költsön nevezet alatt fizetni a' Német országon lévő Batavusok' armádiájának kassájába. — Hasonló képpen vagyon a' dolga *Wezlar* várofsánakis, a' klastromjaival együtt. — Az *Orániai* Kéjdelmi Háznak Német birodalmi birtokai, 200,000 Livrákat, a' *Nassau-Weilburgi* Ház 80,000-ot tartoznak a' *Gen. Augereau*' rendelése szerént, ugyantsak az említett Batavus seregek' kassájába szolgáltani.

A' folyó Octob. 4 dikénn tudtára adatta a' *Gen. Augereau*' Generálstábjának vezére *Andreossy*, Fráncfurt várofsa' Magistratussának, hogy, annak a' 800,000 Livrabból álló hadiadónak lefizetődése, a' melyet még *Gen. St. Susanne* vetett volt ezen várofsra, már most telyességgel nem halasztódhatik tovább, és ha 10 napok alatt le nem fizetődik, annak önégy 5 Batavusokból és 2 Swadronokból álló örző sereg fog Fráncfurt várofsába bé-szállani. Éhez képeest egy követséget küldött el 5-dikben a' Magistratus *Offenbachba* a' Batavus tábor mostani fő hadi szállására *Augereau* fő vezérhez, hogy tegyen valami igazitást a' dólgonn.

Regenspurgból, Octob. 9-dikénn: — „Fő vezér *Moreau* és azok az Generálisok, a' kik ötet ide kísérték, a' *Lerchenfeld* és *Königsfeld* Grófok' jósággaikban, nagy vadázatot tsináltak tegnapelőtt. Estve egy nagy bálban vóltak, a' melyet az itt lévő követ adott számokra. A' bál után mind az ötön viszfá útaztak innét *Münchenbe*. — A' komédiánn is meg jelent a' maga itt való mulatása alatt *Gen. Moreau*, a' melynek alkalmatosságával a' *Szép Markotányosnét* jádzották.

A' *Publiciste* nevü Párisi ujjság szerént, polgár *Neveux* rendeltetődött vólt ki a' Belső Ministertől, es küldettetett vólt el *Bavariába*, olyan rendelés mellett, hogy látná meg, nem lehetne e' itten is olyan ritka képeket találni és öfzgyülyteri, a' melyekkel a' Párisi muzeum gazdagítottána. A' *Müncheni* képes ház, egy ugyan

a' leg szebbek közzül, hanem annak tulajdonosa a' Választó Fejedelem, abból a' szebbeket és ritkébbakat, jó előre való vigyázásból még eleintén maga előtt el-küldötte volt másuvá. Tsak ugyan talált volt polgár *Neveux* 67 darabokat a' ki-válosztásra, a' melyek közzül azonközben tsak a' következő 8 darabok érdemlik inkább az ahoz érték' figyelmetességet, u. m: a' Királyok² üdvözlése, *Rubens* módja szerént; a' Sz. Szűz, Sz. János, és több más Szentek, a' *Tintoret*' munkái; az Abel meg-ölettetése Kain által, mely a' *Cagnacci* munkájának tartatik lenni; a' Négy vádászatok, *Rubens* szerént; a' Sz. Szűz halála, *Sandrast* által; a' Sz. Szűz, az Idvezítő, és egy térdeplő ember, a' *Kandik*' munkái; a' Királyok üdvözlése meg-egylzer, egy a' *Rubens* jobbkori munkái közzül. — Tsak ezek fogják a' múzeumba való fel-tétetődést meg-érdemleni. — „Oly ígérettel vitte el ezen képeket polgár *Neveux* tsakugyan, a' *Müncheni* képes házból, hogy a' Párisi nemzeti muzeumból másokat fog helyettette küldeni.

Brusselből Octob. 7-dikenn: — Anglia és Frantzia ország között, a' békességes alkudazások *praeliminareji* felett való levelezések még folynak, a' mint ezt a' *Calais* és *Douvres* között vízfűz meg meg vízfűzä érkező békességes követségi posta-hajók bizonyítják. Nagyon segítheti ezen első lépést mar most a' *Máltha*' megvétele hírének Párisba és Londonba való meg-érkezése is. Most már a' leg terhesebb pontja a' tengeri fenyegetnyugvásnak, u. m. hogy *Máltha* adódjon által a' Frantziáktól, magában el-gazittódott.

„Lord *Holland* feleségestől, fiastól, Lord *Dumanes*, *Marsh*, *Fox* Károly és *Drew* orvos Úrak, z' kik nem régiben Londonból jöttek volt Berlinbe, tegnapelőtt Berlinből ide érkeztenek, és a' Berlinben lévő Frantzia követ *Beurnonville*' pafussával, innét *Calais* felé fogják a' Frantzia földönn tovább

folytatni útjokat. Meg-történhetik, azt mondja Lord *Holland*, hogy ő olyan rendelést vehet Calaisnál Londonból, á mely szerént néki Francia országban tovább is maradni szükséges lesz.

Magyar Ország.

Szatmár Vármeggeből Sziner-Váralyárból, Sept. 29 — dikénn: — „Ujságúl tsak azt irhatom hogy ezen Tekéntetes Nemes Vármegye seborvosa *Horváth Sándor* Ur ennek előtte két héttel egy igen szép operatiot teve; Mező Ujvárosbon (a' mely egy óra távolságra esik Sziner-Váralyához) egy szegény aszszonynak hét gyermek lett egy hassal, az egyike fiyu, a' másika leány, meg keresztelvé a' *Osztro-Párisi Egyetem* névezte, de a' szegény szülőjinek szomorúságokra a' kis Jantsinak a' homloka közepétől fogva, az ora' közepiig egy vastag tüdő szín hus vala, a' közepén egy sziv forma látatott, a' szemei bé valának boritva, semmit sem láthatott, a' seborvos Ur azonnal oly szépen le vágta, hogy mindjárt látott a' kis Jánosi; a' vére nagyon folyván meg állította, és kurája állatt apjának, és anyának nagy örömekre szépen meg gyógyúlt: Ditsőséges rend! a' kiket az Orvosok meg gyógyittanak, ok azoktól tiszteltetnek, betsültetnek; a' kiket pedig az örökkéválóságra által küldenek, nints többé módjok az átkozódásra.

Sz. Váralyán, noha sok szőlő-hegyek legyenek is, de borunk igen kevés lesz, a' mi lesz jó lesz, a' szőlő jól meg ért, a' holzfzas szárazság miatt Búzánk-is kevés termett, Tengerink annál kevesebb, a' Búzának köble 18, a' Tengerinek 16, a' rozsnak pedig folyó ára 14. Marjas.

Elegyes Dolgok.

Koigni Francia Emigrans, Angliának leg hiresebb Agense, a' ki leg több nyughatatatlansá-

got szerzett a' Wendei osztályban; el fogattatván a' Tempeli tömlőtze tsukakott. — A' Philipsburgi vár' Commendánsának, Gróf *Salmnak* el temtetésekor a' Francziák is ki vonatták ártillériaikat, és egynéhány salvét adattak hamvainak meg tiltelésére. — A' Tripolisi Dey hadat indított Svécia ellen. (Az illetén hadat könnyű egynéhány ezer tallérral le tsendesíteni. Ezek az Afrikai haramja Társaságok, mihelyt meg szórúlnak a' pénz dolgából, mindjárt hadat izennek valamelyik közép tengeren kereskedni szokott Nemzetnek, 's el rabolják kereskedő hajóikat; de ha pénzt kapnak, ismét meg békélnek ellenségeikkel.) — Jefferson, a' ki az Amerikai Respublika' Praesességere volt candidálva, meg halálozott. — Azok a' hét Hollandus tiszt, a' kik az el múlt esztendőben a' Texeli flottát az Anglusoknak el adták, örökös izamkivetésbe küldettek.

Harmadzori Hiradás.

Minekutánna Kefzthelyen Nemes Zala Vármegyében helyheztetett Mező Városban Georgikon nevezete alatt fel-állított Gazdasági foglaltosságot tárgyazó Majorban a' Gazdaságot tanító Profesziori hivatal üressen marad: ezennel mind azok, a' kik ennek el viselésére alkalmatosok, 's a' Mezei Gazdaságbéli Tudományokban jártasok lévén, magokat ezen Tanítói Hivatalra adni kívánnak, meg-hívattatnak olly formán, hogy magokat M—gos Gróf Tolnai *Festetics György* Úr' Kefzthelyi Gazdaságbéli Directiójánál akár ízemélyesen, akár levélben jelenteni, és arra való tehetségeket, 's alkalmatos voltokat, szükséges Bizonyság Levelekkel is meg-mutatni ne sajnálják. Ezen Profesziori Hivatalt viselőnek esztendei fizetése áll 400 forint kélz pénzben, és minthogy a' Majorbéli külső Gazdaság' vezérlése, 's kormányozása is arra bizattatik, ezen Tisztsegért is különössen jár 200 fl. — és így ölzveséggel 600 fl. kélz pénzben, és 8 akó ó borból 20

pözsonyi Mérő Búzából, 20 Mérő Rozsból, 's 12 öl tüzi fából álló Deputátumban, szabad szállással együtt. A' Profeszor, és Tisztartó részéről pedig megkívántatik, hogy a' Deák, Magyar, és Német nyelveket tudja, a' Gazdaságbéli, és Technologiai Tudományokat úgy értse, hogy azokat helyessen taníthassa, 's e' mellett a' Politziabéli dolgokban is szükséges tudománnyal bírjon; azomban ha e' részben (a' mennyire ezen Institutumban egyedül a' Falusi Politzia tanítatik) a' Tanító még eléggé jártas nem volna, a' tapasztalendő hijjánosságot a' néki kiadandó Könyvekből, és Irásokból önnön Szorgalmatossága, és iparkodása által könnyen helyre hozhatja.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Harmadzsori Híradás.

Morvában a' Hradisi Kerületben, *Holeschau* nevü városban lakozó *Spiegler Sámuel* és *Schif János* nevü vagyonos Zsidók, a' kik az *Oeconomica Commissióban* az *Infateria* számára való borjúbör tarifznyákat szerzik, adják tudtokra mindeneknek, kiváltképen a' *Nemes Magy. Publicumnak*, hogy ő nállok ollyatén borjúbör tarifznyák, **mintegy 30. vagy 40 ezerig** valók kézzen találtanak. Egy ollyatén tarifznyának, minden szijak nélkül az árra 1. R. forint, mellyekhez hogyha szijak is kivántatnának, azokat is az említett Zsidók különös árron meg szerezhetik. Ezt a' jelentést azért kívánnyák az említett Zsidók a' Magyar újfág levelek által ki hirdettetni, hogy ha talán a' mostani fel állítandó *iufurrectionalis* gyalog Seregeknek számára a' Tek. Nem. Vármegyéknek szúklégek volna ollyatén borjúbör tarifznyákra, azokat minden órában kézzen lehet nállok találni.

* * *

Hogy a' közelébb * múlt posta-naponn nem minden érd. Olvasóinknak küldhettük meg-előre el nem látott akadályok miatt a' M. Kurírnak 32-dik darabját, azért botsanatos kérünk.

P. D.